

EU-begroting 2028-2034

NL

Het standpunt van de ERK:
ondanks de vele
veranderingen niet
noodzakelijk een
verbetering

EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

Paragraaf

01-06 | Inleiding

01-03 | Tijdlijn en context

04-06 | Architectuur van het MFK 2028-2034

07-10 | Kernboodschappen

Bijlage

Voorstellen voor het MFK 2028-2034 waarover de ERK adviezen heeft uitgebracht

Inleiding

Tijdslijn en context

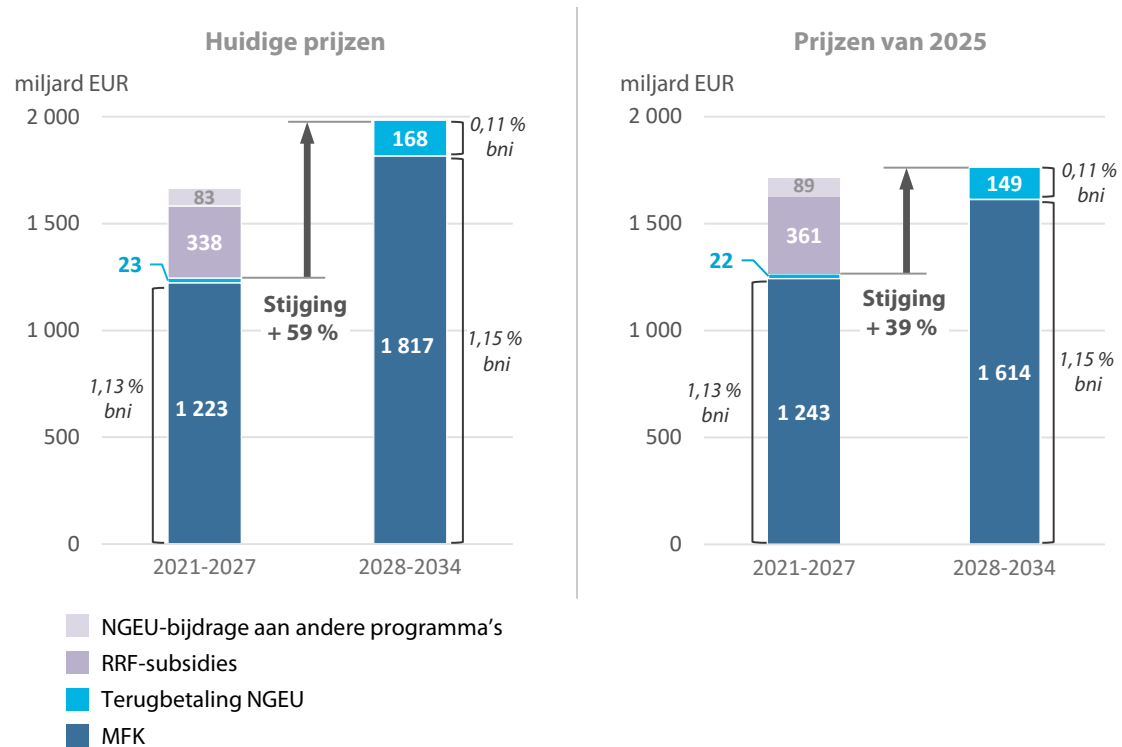
- 01** Op 16 juli 2025 heeft de Europese Commissie haar eerste reeks wetgevingsvoorstellen voor het meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034 ingediend, gevolgd door een tweede reeks sectorale voorstellen op 3 september 2025. Samen vormen deze wetgevingsvoorstellen of ontwerpwetten de strategische basis voor de toekomstige financiële planning en prioritering van de Europese Unie tijdens de komende begrotingsperiode van zeven jaar. Zodra de EU-wetgevers hierover overeenstemming hebben bereikt, zullen ze van toepassing zijn op de begroting van 2 biljoen EUR die de EU heeft voorgesteld voor 2028-2034.
- 02** Van medio januari tot medio maart 2026 hebben wij twaalf afzonderlijke adviezen uitgebracht naar aanleiding van verzoeken van het Europees Parlement en/of de Raad van de Europese Unie. We gaven ons oordeel over tal van beleidsterreinen, van concurrentievermogen, onderzoek en cultuur tot cohesie, landbouw en internationale steun. Onze beoordelingen van de voorstellen zijn gebaseerd op eerdere controlewerkzaamheden van onze instelling en op ons inzicht in het beleid en de programma's van de EU.
- 03** In dit overzichtsdocument geven wij ons standpunt over het wetgevingspakket als geheel en bundelen we de kernboodschappen uit onze afzonderlijke adviezen, waarin acht belangrijke thema's centraal staan, waaronder verantwoordingsplicht, vereenvoudiging en meerwaarde van de EU. In de [bijlage](#) vindt u een volledige lijst van de twaalf voorstellen en de links naar onze adviezen.

Architectuur van het MFK 2028-2034

04 Het MFK vormt het begrotingsplan van de EU voor een periode van zeven jaar. Hierin wordt het maximale uitgavenniveau (vastleggingsmaxima) voor elke belangrijke uitgavencategorie (rubriek) vastgesteld. De voorgestelde financiering van bijna 2 biljoen EUR in lopende prijzen (1,8 biljoen EUR in prijzen van 2025)¹ betekent een stijging van 59 % in lopende prijzen (39 % in prijzen van 2025) ten opzichte van de 1,2 biljoen EUR van het MFK 2021-2027 (zie *figuur 1*). Uitgedrukt als percentage van het bruto nationaal inkomen (bni) van de EU stijgen de MFK-maxima van 1,13 % tot de voorgestelde 1,26 % (1,15 % wanneer de terugbetaling van NextGenerationEU-leningen buiten beschouwing wordt gelaten).

¹ Lopende prijzen: cijfers uitgedrukt in hun werkelijke monetaire waarde in het jaar waarin de betaling wordt verricht. Prijzen van 2025: cijfers die zijn aangepast aan een vast, constant prijsniveau voor een bepaald referentiejaar, in dit geval 2025, waardoor het eenvoudiger wordt om het volume of de koopkracht van een begroting tussen verschillende jaren of MFK-perioden te vergelijken.

Figuur 1 | Vergelijking van de vastleggingsmaxima tussen het huidige en het voorgestelde MFK

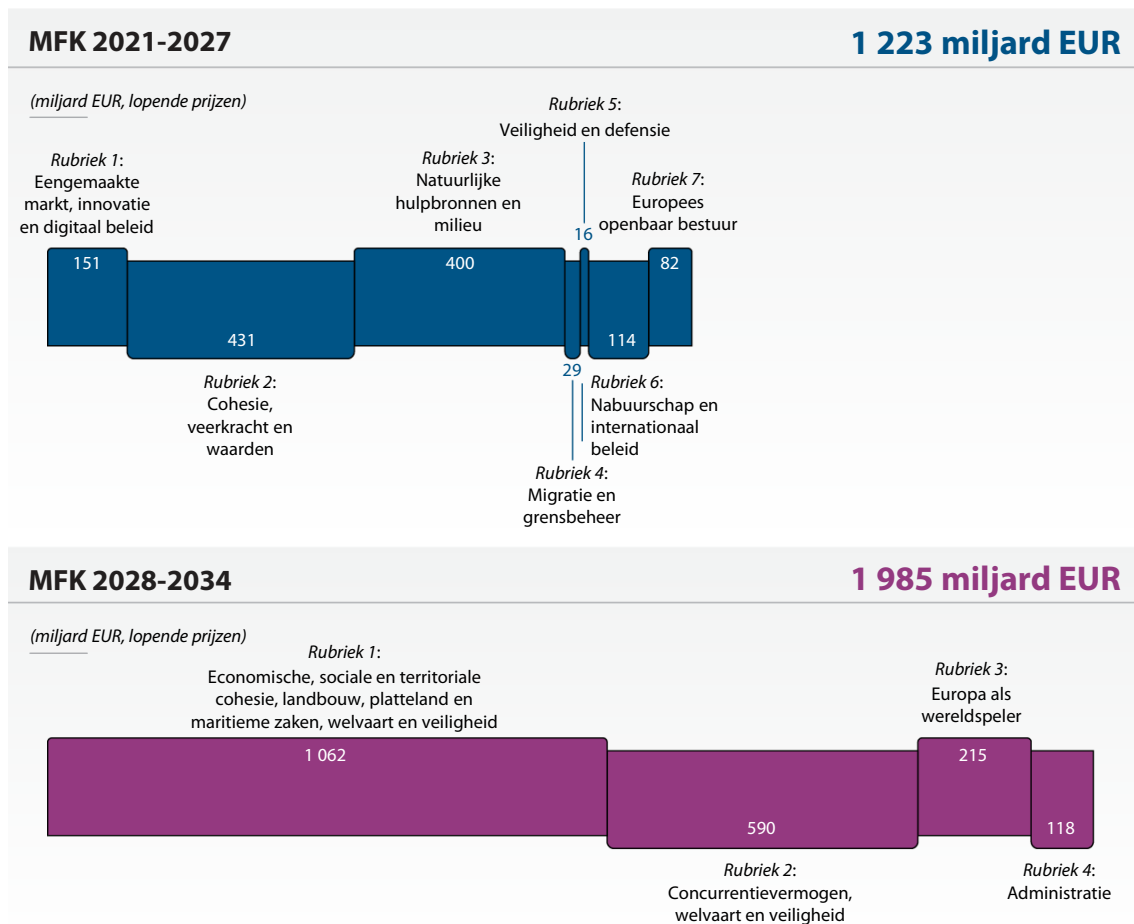

Opmerking: De bedragen van het MFK 2021-2027 omvatten niet de volgende bedragen van het REPowerEU-plan: de aanvullende subsidies in het kader van het emissiehandelssysteem (17,3 miljard EUR) en de reserve voor aanpassing aan de Brexit (1,6 miljard EUR) die boven de MFK-maxima uitkomen.

Bron: ERK, op basis van gegevens van de Europese Commissie.

05 In het voorgestelde pakket voor de periode 2028-2034 wijzigt de Commissie de MFK-architectuur aanzienlijk door het huidige aantal MFK-hoofdrubrieken terug te brengen van zeven naar vier en het aantal programma's van 52 naar 16². Hieruit blijkt dat we te maken hebben met een ingrijpende herziening van de begroting. **Figuur 2** geeft een overzicht van de financiering per rubriek voor zowel de periode 2021-2027 als het voorgestelde volgende MFK.

Figuur 2 | Vastleggingsmaxima voor het MFK 2021-2027 en 2028-2034 per rubriek

Bron: ERK, op basis van [de jaarlijkse begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026 \(PB L, 26.2.2026\)](#) en [COM\(2025\) 571 final](#).

² SWD(2025) 570 final/2

06 Naast een aanzienlijke verhoging van de begroting en een kleiner aantal begrotingsrubrieken voorzien de voorstellen in ingrijpende wijzigingen, die hieronder en in *figuur 3* worden samengevat.

Financiering

- De jaarlijkse nationale bijdragen voor de financiering van de begroting zouden met 81 % stijgen tot 235 miljard EUR in lopende prijzen (48 % tot 208 miljard EUR in prijzen van 2025).
- Een uitbreiding van het aantal eigen middelen van vier naar negen, door de invoering van drie nieuwe eigen middelen (niet-ingezameld e-afval, tabaksaccijnzen en het bedrijfsleven voor Europa³) en het behoud van twee eerder voorgestelde eigen middelen (het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie en het emissiehandelssysteem). Er worden ook aanpassingen voorgesteld van de bestaande eigen middelen. In totaal zouden de wijzigingen neerkomen op een extra bedrag van 66 miljard EUR per jaar in lopende prijzen (58 miljard EUR in prijzen van 2025).
- Een optie die is geïntroduceerd in het voorstel voor het Europees Fonds, waarbij de lidstaten de uitvoering van hun NRP-plannen kunnen financieren met leningen van de EU tot 150 miljard EUR, die door de lidstaten in kwestie op een later moment moeten worden terugbetaald. Een EU-leninginstrument van een dergelijke omvang, dat niet als reactie op een crisissituatie is opgezet, vormt een belangrijke vernieuwing.
- Een grote stijging van de EU-schuld als gevolg van de voorgestelde leningen, met name door deze leningen van 150 miljard EUR, de aanvullende steun van maximaal 100 miljard EUR aan Oekraïne, samen met de onlangs voorgestelde lening van 90 miljard EUR aan Oekraïne en het mogelijke gebruik van het mechanisme voor ernstige crises van maximaal 395 miljard EUR.

Uitgavenprioriteiten

- Onder de nieuwe rubriek 1 zal een nieuw omvangrijk Europees Fonds ter waarde van 865 miljard EUR in lopende prijzen (771 miljard EUR in prijzen van 2025) worden opgericht. In dit fonds zullen verschillende belangrijke beleidsterreinen van de EU (economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en plattelandontwikkeling, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid)

³ Middelen uit het bedrijfsleven voor Europa zijn een jaarlijkse forfaitaire bijdrage van ondernemingen met een jaaromzet van meer dan 100 miljoen EUR.

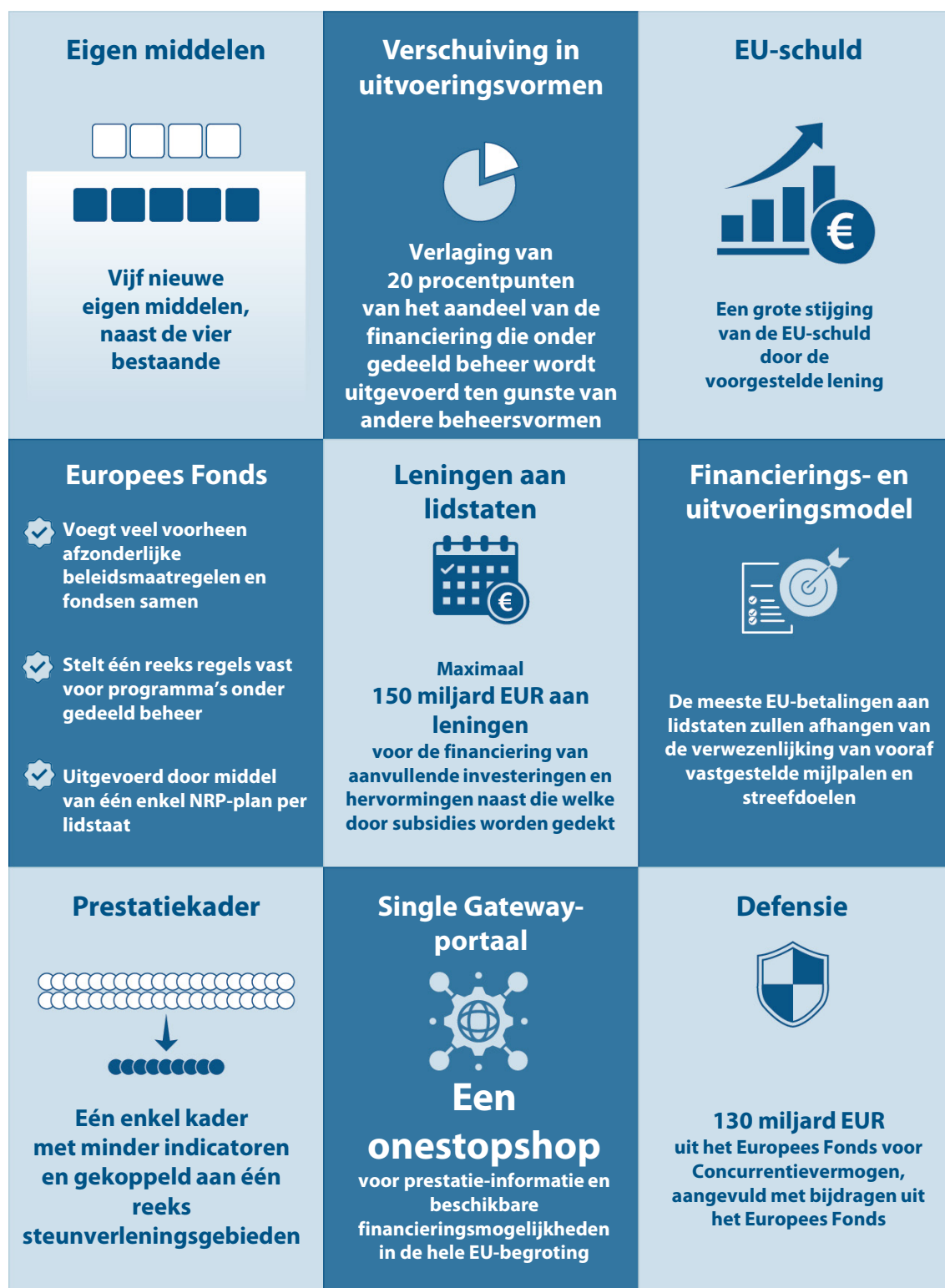
worden samengebracht in één enkel kader dat is gebaseerd op één enkel plan voor nationaal en regionaal partnerschap (NRP-plan) per lidstaat.

- Een forse verhoging van de middelen met maximaal 130 miljard EUR uit het nieuwe Europees Fonds voor concurrentievermogen — aangevuld met extra bijdragen uit het Europees Fonds — moet de industriële basis van de EU-defensie versterken en de defensiecapaciteiten verbeteren.

Begrotingsbeheer en verslaglegging

- Een aanzienlijke verlaging (20 procentpunten) van het aandeel van de financiering die gezamenlijk door de Commissie en de lidstaten onder gedeeld beheer wordt uitgevoerd. Gedeeld beheer zou 46 % bedragen en direct/indirect 54 %.
- Een verschuiving van de huidige vergoeding van subsidiabele uitgaven naar een financieringsmodel dat niet gekoppeld is aan kosten, grotendeels geïnspireerd door de herstel- en veerkrachtfaciliteit (Recovery and Resilience Facility — RRF), het coronaherstelfonds van de EU. De meeste EU-betalingen aan de lidstaten zullen afhangen van de verwezenlijking van vooraf vastgestelde mijlpalen en streefdoelen voor hervormingen en investeringen en gebaseerd zijn op kostenramingen vooraf.
- Meer flexibiliteit bij het gebruik van EU-middelen om het hoofd te bieden aan onverwachte uitdagingen of noodsituaties.
- Een toegenomen gebruik van vereenvoudigde kostenopties of financiering die niet gekoppeld is aan kosten. Dit financieringsmechanisme wordt voor de meeste fondsen voorgesteld.
- Eén enkel prestatiekader, met een aanzienlijk kleiner aantal indicatoren en één reeks steunverleningsgebieden voor de monitoring van de uitvoering van de programma's.
- Een onestopshop voor informatie over prestaties en voor beschikbare financieringsmogelijkheden in de hele EU-begroting (Single Gateway-portaal), alsook één "jaarlijks beheers- en prestatieverslag" en een uitvoeringsverslag voor elk programma ter vervanging van de tussentijdse evaluaties.

Figuur 3 | Belangrijkste door de Commissie voorgestelde wijzigingen (MFK 2028-2034)

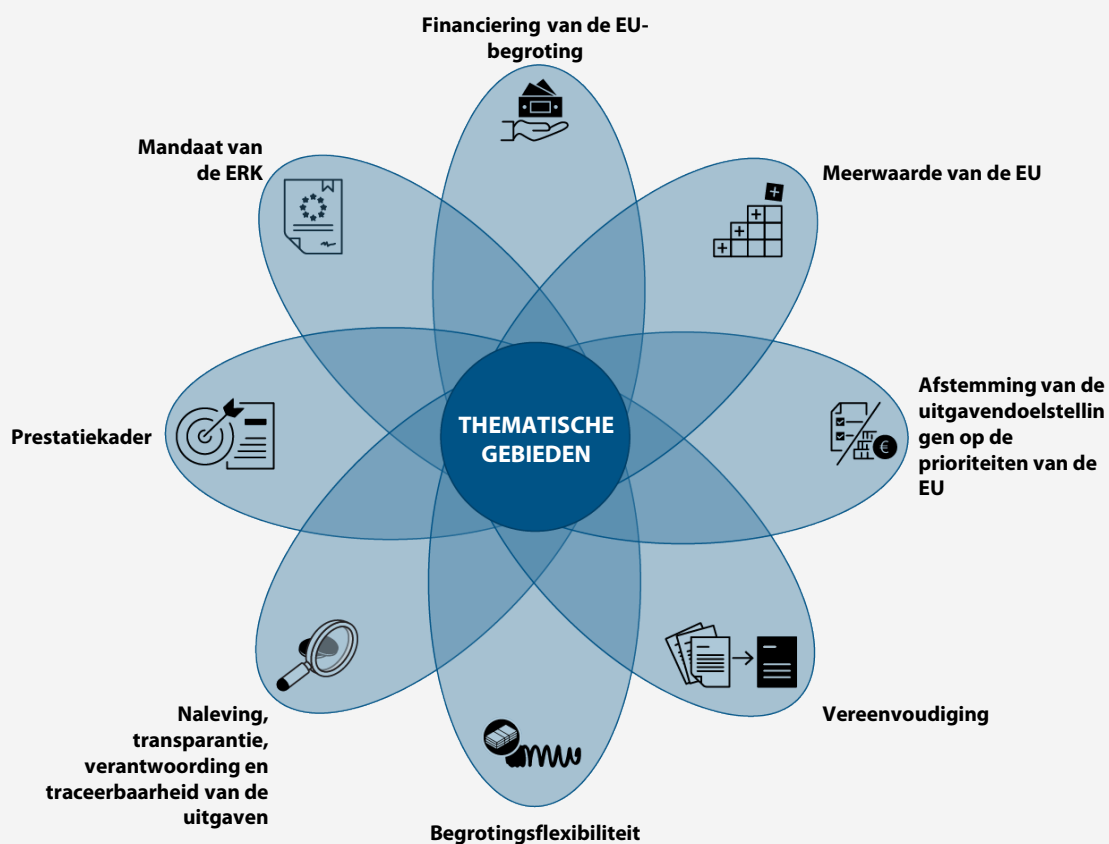
Bron: ERK, op basis van de wetgevingsvoorstellen voor het MFK 2028-2034.

Kernboodschappen

- 07** De wetgevingsvoorstellen brengen ingrijpende veranderingen met zich mee ten opzichte van eerdere langetermijnbegrotingen of MFK's van de EU. Een duidelijk voorbeeld is het gloednieuwe Europees Fonds, dat financiering voor reeds lang bestaande belangrijke beleidsterreinen zoals cohesie en landbouw samenvoegt en nieuwe prioriteiten aanpakt door de herverdeling van middelen te vergemakkelijken. Zo kan er worden ingespeeld op nieuwe behoeften en onvoorziene crises via één nationaal plan per lidstaat. Een dergelijke integratie is weliswaar bedoeld om de samenhang te vergroten, maar houdt ook in dat beleid met verschillende doelstellingen, tijdschema's en uitvoeringsprincipes moet worden gecombineerd. Dit zou voor meer complexiteit kunnen zorgen en afwegingen tussen prioriteiten vereisen.
- 08** Het Europees Fonds is grotendeels een kopie van het uitvoeringsmodel van de RRF. Uit onze controlewerkzaamheden is herhaaldelijk gebleken dat er lessen uit de RRF kunnen worden getrokken om de prestatiegerichtheid, verantwoordingsplicht en transparantie van soortgelijke instrumenten in de toekomst te verbeteren. Hoewel sommige van deze kwesties zijn aangepakt, blijven andere belangrijke punten onbehandeld, met name de noodzaak om te focussen op resultaten in plaats van op output en om een duidelijk verband te leggen tussen financiering en resultaten.
- 09** Voor het eerst sinds 1962 zal het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) niet langer over een afzonderlijk, specifiek landbouwfonds beschikken. Dankzij de grotere flexibiliteit die aan de lidstaten wordt toegekend, kunnen zij hun plannen aanpassen om de specifieke uitdagingen waarmee zij kunnen worden geconfronteerd, het hoofd te bieden. Grote verschillen tussen nationale plannen kunnen echter de afstemming van landbouwwitgaven op EU-prioriteiten verzwakken, de concurrentie verstoren en een ongelijk speelveld voor landbouwers creëren.

10 *Kader 1* geeft in het kort de kernboodschappen weer uit onze adviezen over de verschillende voorstellen. Hierin wordt een beschrijving gegeven van de door ons vastgestelde de risico's en uitdagingen rond acht belangrijke thematische gebieden.

Kader 1 — Kernboodschappen in het kort

Bron: ERK.

● Financiering van de EU-begroting

Als de nieuwe inkomstenstromen uiteindelijk niet worden goedgekeurd, zal er een aanzienlijk begrotingstekort ontstaan. Dit betekent dat ofwel de bijdragen van de lidstaten moeten worden verhoogd op basis van hun relatieve rijkdom (bruto nationaal inkomen), ofwel het algemene ambitieniveau van de begroting moet worden teruggeschoefd.

De voorgestelde toewijzing van EU-middelen over verschillende beleidsterreinen zal, samen met de meer gecentraliseerde rol van de Commissie, waarschijnlijk veranderingen teweegbrengen in de bedragen die de lidstaten uit de begroting kunnen ontvangen.

Door de grote hoeveelheid geplande nieuwe leningen zouden de lidstaten mogelijk gedwongen worden om extra betalingen te verrichten terwijl de begrotingen onder druk staan.

● Meerwaarde van de EU

De Commissie heeft de kans gemist om te definiëren hoe de uitgaven van de EU een grotere meerwaarde opleveren dan de meerwaarde die alleen met nationale uitgaven wordt bereikt.

- **Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de prioriteiten van de EU**

Voor grote delen van de begroting komen de uitgavenprioriteiten in handen van lidstaten met uiteenlopende belangen. Het zal dan ook moeilijk zijn om alle doelstellingen op EU-niveau te verwezenlijken en tegelijkertijd de maatregelen af te stemmen op de regionale behoeften.

- **Vereenvoudiging**

Hoewel het verminderen van het aantal regels en programma's een eerste stap in de goede richting is, kunnen bij gedeeld beheer de administratieve lasten verschuiven van de Commissie naar de lidstaten en de begunstigden.

Het samenvoegen van verschillende beleidsmaatregelen zou de verwezenlijking van de doelstellingen ervan in gevaar kunnen brengen.

- **Begrotingsflexibiliteit**

Flexibiliteit kan de voorspelbaarheid van de begroting verminderen, wat een punt van zorg is voor langetermijninvesteringen.

Meer flexibiliteit mag niet betekenen dat er meer geld wordt uitgegeven zonder dat dit effectiever is.

- **Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven**

De regelingen om te waarborgen dat EU-geld goed wordt besteed en naar behoren wordt verantwoord, zijn voor grote delen van de begroting sterk afhankelijk van de vaak gebrekkige controles van lidstaten.

Het is mogelijk dat de Commissie, die uiteindelijk verantwoordelijk is voor het adequaat gebruiken van de EU-middelen, de kwijtingsautoriteiten niet de bij het Verdrag vereiste zekerheid kan bieden.

- **Prestatiekader**

Het voorgestelde kader heeft een zwakke opzet, waardoor niet kan worden gemeten welke resultaten de EU-uitgaven hebben opgeleverd en wat EU-burgers uiteindelijk voor hun geld krijgen.

Het controle- en verantwoordingskader biedt geen garantie dat de lidstaten betrouwbare informatie over prestaties aan de Commissie rapporteren.

- **Mandaat van de ERK**

De voorstellen laten aan duidelijkheid te wensen over wat betreft het verlenen van onbeperkte rechten aan de ERK om toegang te krijgen tot informatie en informatiesystemen.

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 23 april 2026.

Voor de Rekenkamer

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tony Murphy', with a stylized flourish at the end.

Tony Murphy
President

Bijlage

Voorstellen voor het MFK 2028-2034 waarover de ERK adviezen heeft uitgebracht

Wetgevingsvoorstel	Advies van de ERK
Voorstel voor een verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (COM(2025) 555 final/2).	Advies 01/2026
Voorstel voor een verordening tot vaststelling van Horizon Europa (COM(2025) 543 final/2)	Advies 02/2026
Voorstel voor een verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader (COM(2025) 571 final)	Advies 03/2026
Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2025) 574 final)	Advies 04/2026

Wetgevingsvoorstel	Advies van de ERK
Voorstel voor een verordening tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de steun van de Unie voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid (COM(2025) 560 final) en een voorstel voor een verordening wat betreft de regeling voor schoolfruit, -groenten en -melk (de “EU-schoolregeling”), sectorale interventies, [...], regels inzake de beschikbaarheid van voorraden in tijden van noodsituaties en ernstige crises, en zekerheden (COM(2025) 553 final)	Advies 05/2026
Voorstel voor een verordening betreffende het Uniemechanisme voor civiele bescherming en steun van de Unie voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (COM(2025) 548 final)	Advies 06/2026
Voorstel voor een verordening tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld” (COM(2025) 551 final)	Advies 07/2026
Voorstel voor een verordening tot vaststelling van het programma Eengemaakte markt en douane voor de periode 2028-2034 (COM(2025) 590 final)	Advies 08/2026
Voorstel voor een verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid (COM(2025) 565 final/2)	Advies 09/2026
Voorstel voor een verordening tot vaststelling van een kader voor het traceren van begrotingsuitgaven en voor begrotingsprestaties en andere horizontale regels (COM(2025) 545 final)	Advies 10/2026

Wetgevingsvoorstel	Advies van de ERK
Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma AgoraEU voor de periode 2028-2034 (COM(2025) 550 final)	Advies 11/2026
Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het Erasmus+ -programma voor de periode 2028-2034 (COM(2025) 549 final)	Advies 12/2026

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2026

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Omslag — © butenkow/stock.adobe.com.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-7497-9	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/7357793	QJ-01-26-021-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7498-6	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/0979946	QJ-01-26-021-NL-N

CITEERWIJZE

Europese Rekenkamer, [overzicht](#) “EU-begroting 2028-2034 — Het standpunt van de ERK: ondanks de vele veranderingen niet noodzakelijk een verbetering”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026.

Naar aanleiding van verzoeken van EU-wetgevers, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie hebben wij bij de Europese Rekenkamer (ERK) in afzonderlijke adviezen onze standpunten uiteengezet over een twaalftal ontwerpwetten van de Europese Commissie voor de volgende zevenjarige begroting van de EU, ofwel het meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034.

In dit document worden de kernboodschappen uit de afzonderlijke adviezen samengevat en wordt een uiteenzetting gegeven van ons standpunt als extern auditor van de EU over het wetgevingspakket als geheel. Het draagt bij tot de bevordering van goed financieel beheer, verantwoordingsplicht en vereenvoudiging in de toekomstige programma's.

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact
Website: eca.europa.eu
Social media: @EUauditors

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie